

«ТЕХНОЛОГІЇ В ГАЛУЗЯХ ТВАРИННИЦТВА»

Лекція № 16

ТЕМА: Утримання та годівля птиці. Виробництво яєць та м'яса птиці.

План заняття:

1. Мікроклімат.
2. Структура стада.
3. Особливості утримання с.-г. птиці.
4. Особливості годівлі с.-г. птиці.

Дз Бусенко с.333-391

1. Температура і вологість

Багато наших кімнатні птахи - жителі екваторіальних тропічних областей зі специфічним температурним режимом і вологістю повітря. У найбільш спекотний час на початку дощового сезону середні температури перевищують 30 ° С. У самий прохолодні місяці середні температури не знижуються нижче 20 ° С. Тому, щоб вони відчували себе комфортно, навколишнє повітря повинен бути теплим і вологим. Температура приміщення, де міститься ваш жако, повинна бути близько 20 ° С, а вологість на рівні 40-50%. [8]

Основна проблема будь-якого пташника - пристрій вентиляційної системи. При неправильній вентиляції порушується мікроклімат, що відбивається на здоров'ї і продуктивності птиці. У такому випадку в пташнику накопичується вологе повітря, шкідливі гази, підстилка стає сирію. Тому пристрою вентиляції в пташнику необхідно приділити першорядне значення.

При гарній вентиляції в закритому пташнику повітря повинне змінюватися не менше восьми разів на годину. У невеликих пташниках з глибокою незмінюваній підстилкою вентиляцію здійснюють через вікна, фрамуги, відкриваючи їх на певну глибину. У великих пташниках обов'язкове спеціально обладнана система вентиляційних пристроїв.

Простий пристрій вентиляційної установки полягає в тому, що в стіні пташника вирізують отвір, який затягують мелкоячею сіткою. Усередині пташника, навколо отвору зміцнюють ящик з кількома заслінками, які можна відрегулювати в залежності від потреби в подачі повітря. У зимовий час для зменшення втрат Тепла систему утеплюють шлакотою, соломною або іншим матеріалом. Верхню частину скриньки відкривають для очищення пилу. Вентиляційні отвори встановлюють через 3 м один від одного. Конькова вентиляція може бути використана в невеликих птахівницьких приміщеннях. У цьому випадку над дахом вздовж пташника прибивають дошки між скатами коника.

Світло

Одна з найскладніших задач при утриманні птахів у клітках - створення оптимального світлового режиму. Птахи, мабуть, одні з самих сонцелюбівих мешканців нашої планети, вони проводять значну частину дня під прямими сонячними променями. У всіх на слуху роль ультрафіолетової частини сонячного спектру в профілактиці рахіту. У його відсутність порушується процес синтезу вітаміну D, який необхідний для кальцієвого обміну.

Влітку забезпечити птахам сонячне світло не викликає особливих проблем (не забувайте притінити клітини від прямих сонячних променів, щоб уникнути сонячного або теплового удару). Взимку дефіцит ультрафіолету можна заповнити опроміненням флуоресцентних ламп типу Sun-Glo і Life-Glo, застосування яких забезпечує чудовий ефект. У нас продаються в основному імпорتنі лампи з США, Японії, Німеччини. Лампи ці абсолютно безпечні та можуть використовуватися без обмеження часу застосування.

Ні в якому разі не можна застосовувати наші еритемніе і бактерицидні лампи, використання яких може призвести до опіків очей та повної сліпоти птиці

Системи вентиляції

Основна проблема будь-якого пташника - пристрій вентиляційної системи. При неправильній вентиляції порушується мікроклімат, що відбивається на здоров'ї і продуктивності птиці. У такому випадку в пташнику накопичується вологе повітря, шкідливі гази, підстилка стає сирію. Тому пристрою вентиляції в пташнику необхідно приділити першорядне значення.

При гарній вентиляції в закритому пташнику повітря повинне змінюватися не менше восьми разів на годину. У невеликих пташниках з глибокою незмінюваній підстилкою вентиляцію здійснюють через вікна, фрамуги, відкриваючи їх на певну глибину. У великих пташниках обов'язкове спеціально обладнана система вентиляційних пристроїв.

Простий пристрій вентиляційної установки полягає в тому, що в стіні пташника вирізують отвір, який затягують мелкоячею сіткою. Усередині пташника, навколо отвору зміцнюють ящик з кількома

заслінками, які можна відрегулювати в залежності від потреби в подачі повітря. У зимовий час для зменшення втрат Тепла систему утеплюють шлакотою, соломною або іншим матеріалом. Верхню частину скриньки відкривають для очищення пилу. Вентиляційні отвори встановлюють через 3 м один від одного. Конькова вентиляція може бути використана в невеликих птахівницьких приміщеннях. У цьому випадку над дахом вздовж пташника прибивають дошки між скатами коника.

2. З усіх галузей тваринництва, в птахівництві (особливо при виробництві яєць і м'яса бройлерів) досягнуті найбільш високі темпи науково-технічного прогресу. .

Інтенсифікація промислового птахівництва стала можливою завдяки виробництву комбікормів, технічного оснащення птахофабрик, а підвищення ролі науки у вирішенні проблем розведення, годування та утримання птиці.

Годування робить вирішальний вплив на продуктивність птиці та економіку виробництва продуктів птахівництва. При достатньому та біологічно повноцінному годівлі продуктивність окремих яєчних кросів становить 298 яєць на одну несучку при середній масі яєць 63,5 г і витратах корму на 1 кг яєчної маси 2,56 кг (на 1000 яєць 150-170 корм. Од).

На кращих бройлерних птахофабриках при використанні повноцінних кормів на 1 кг приросту живої маси курчат витрачають 1,9-2,4 кг комбікорму, а терміни вирощування бройлерів до стандартної маси скоротилися з 70 до 49-56 днів.

Кури-несучки з усіх сільськогосподарських тварин - самі інтенсивні виробники найбільш біологічно повноцінного білка.

Несучка з річною яйценоскостью 250 яєць справляє на 1 кг своєї маси близько 875 г білка, а корова з річним удоєм 5000 кг молока - лише 275 р.

Повноцінне збалансоване годування - основа прояву високої генетично обумовленої продуктивності птиці та ефективної трансформації поживних речовин корму в продукцію.

Подальша інтенсифікація птахівництва повинна базуватися на поглибленні знань фізіологічних особливостей обміну речовин і харчування птахів.

Птахи відрізняються від інших сільськогосподарських тварин більшою інтенсивністю обмінних процесів, більшою рухливістю і більш високою температурою тіла (40-42 500С). Для них характерні більше споживання кисню на одиницю живої маси, більш часте дихання і пульс.

Обладнавши пташники, необхідно враховувати такі критерії, як найменші економічні заходи, простоту в обслуговуванні і дотриманні ветеринарно-санітарних вимог в експлуатації. [17]

До обладнання пташників відносять - сідала, гнізда, поїлки, годівниці.

Чим різноманітніше набір компонентів, що входять в раціон для птиці, тим він повноцінніше. Особливо гарні результати при вирощуванні птиці можна отримати при згодовуванні декількох видів зерна.

Зразкова норма потреби курки в кормах на рік становить: 36 кг зерна, 4 - кормів тваринного походження, 2 - мінеральної добавки, 9 - соковито-вітамінних, 3,5 кг дріжджів, 100 г 120 г риб'ячого жиру.

Потреба в кормах залежить від конкретних умов утримання птиці, навколишнього. Залежно від технології підготовки кормів до згодовування розрізняють сухий, вологий і комбінований способи годівлі.

При сухому способі годування птиці згодовують повнораціонний комбікорм в розсипний або гранульованому вигляді. Згодовування сухих кормів дає можливість повністю механізувати роздачу кормів, а це в свою чергу значно підвищує продуктивність праці, культуру виробництва.

При вологому способі годування концентровані корми зволожують обратом, молочною сироваткою, м'ясним бульйоном, водою. Для годівлі використовують також подрібнені зелені і соковиті корми. [3]

Існує дві системи утримання птиці: вигульних і безвигульного. При вигульній системі кури розташовуються в пташнику на сідалах або на сітчастих (планчатий) підлогах з використанням обмежених (огорожених) або неогорожених вигулів.

При безвигульного утримання птах постійно міститься в закритих приміщеннях: у клітинах, на підлозі з глибокою незмінюваній підстилкою або без неї - на сітчастих або планчатий підлогах.

Більш інтенсивним способом утримання курей вважається клітинне: у три-чотири рази збільшується рівень використання виробничих площ; повніше витримуються санітарно-гігієнічні вимоги, що дозволяє отримувати чисте яйце. Полегшується і спрощується догляд за птицею і контроль за її станом: її легко можна дістати з клітки і оглянути. Кліткове утримання вимагає менших витрат кормів на виробництво яєць та отримання приростів.

Але такий зміст має і свої негативні сторони: через обмежені можливості рухатися коротшають терміни продуктивного використання птиці, знижується стійкість до впливів навколишнього середовища, птах частіше піддається стресових факторів.

Підлогове утримання птиці використовується на багатьох птахофабриках і племінних заводах, які вирощують племінну птицю, батьківські форми першого і другого порядку з метою селекціонування і отримання нових ліній і порід домашньої птиці з високими господарсько-корисними ознаками. Такі країни, як Австрія, Данія, Нідерланди і Канада, використовують підлогове утримання птиці з міркувань забезпечення гуманного ставлення до неї. [4]

Під підбором виробників і комплектуванням сім'ї розуміють відбір молодниць і півнів для продуктивного або племінного використання та їх розміщення в пташнику. Комплектування сім'ї - дуже відповідальна робота, що вимагає відповідних знань і досвіду.

В якості виробників відбирають тільки здорову, нормально розвинену для свого віку птицю, здатну протягом року на високу яйценосність або масу; при підборі племінного поголів'я враховують також походження птиці та її відповідність породним ознаками, тому птахівник повинен вести племінний щоденник і кільцювати молодняк.

Молодиць для комплектування сім'ї відбирають до початку яйцекладки, півнів - з настанням статевої зрілості. Однак не слід комплектувати сім'ю у домашніх курей раніше 7 місяців, тому що, незважаючи на їх половозрілості, вони фізіологічно ще не готові до виробництва потомства, і при ранньому паруванні виходить більш слабкий молодняк або бувають різні невдачі. За нормальних умов підбору та змісту статева діяльність півнів триває до 4 років, у курок - до 5 років. До комплектування стада молодниць і півнів містять в окремих приміщеннях, посилено годують племінне поголів'я і дають багато свіжої зелені і пророщеного зерна.

При комплектуванні сім'ї слід враховувати не тільки вік домашніх курей, їх вгодованість, а й активність півнів до спаровування. На одного півня повинно бути не більше 10 курей, але зазвичай спаривають півнів і курей у співвідношенні 1 : 6. В особистих господарствах комплектування сім'ї домашніх курей найкраще робити навесні, після приїзду на дачу. До цього часу молодняк торішнього виведення зміцніє і організм птахів буде підготовлений до гнізда сезону. [15]

Утримання **батьківського стада**. Основою виробництва м'яса бройлерів є потоково-цехова система утримання. Так, для певних **статевих-вікових груп птиці передбачено окремі цехи: батьківського стада, інкубації, вирощування ремонтного молодняку, вирощування бройлерів, забою.**

Ремонтний молодняк переводять у цех батьківського стада не пізніше від 19-тижневого віку. Комплектують батьківське стадо впродовж року через однакові інтервали однаковими за кількістю птиці партіями не менше від чотирьох разів. Статеве співвідношення під час комплектування стада 1 : 9.

Нині батьківське стадо м'ясних курей утримують на глибокій підстильці, сітчастій підлозі й у кліткових батареях. Найпоширеніша — технологія утримання м'ясних курей на глибокій підстильці. У цьому разі приміщення розділяють знімними перегородками на секції місткістю 500 голів дорослої птиці. Посередині його влаштовують центральний прохід обов'язково з твердим покриттям, вздовж якого встановлюють гнізда. У пташнику розмішують комплекти обладнання КМК-12Б, КМК-18Б, що забезпечує механізацію й автоматизацію основних технологічних процесів та регулювання мікроклімату.

Щільність розміщення курей батьківського стада 5 голів на 1 м². Для селекційного стада птиці цей показник менший. Оптимальна температура повітря у приміщенні для дорослої птиці — 16 — 18 °С, відносна вологість — 60 — 70 %; мінімальна кількість свіжого повітря, яке подається в пташник у холодну пору року, — 0,75, у теплу — 5,5 м³/год на 1 кг живої маси птиці; оптимальна швидкість руху повітря в зоні перебування птиці відповідно 0,3 і 0,6 м/с.

У приміщенні для утримання дорослої птиці на висоті не більше ніж 50 см від підлоги встановлюють двоярусні гнізда з розрахунку одне гніздо на шість несучок. Тривалість освітлення для птиці й освітленість на рівні годівниць та напувалок має відповідати певним вимогам Пташники без вікон із штучним освітленням обладнують лампами розжарювання з розрахунку одна лампа 40 Вт на 10 м² площі підлоги.

Яйця, які молодки починають відкладати в 23 — 24-тижневому віці, збирають через кожні дві години не менше ніж 4 — 5 разів на добу. При цьому їх оглядають, особливу увагу приділяючи формі, чистоті, розмірам, відсутності бою й насічки. Відібрані яйця дезінфікують.

Інтенсивність відкладання яєць характеризується зростанням від 10 % у 6-місячному до 70-75 % у 8-місячному віці. На такому рівні вона зберігається впродовж двох місяців, а потім поступово знижується і до 14 — 15-місячного віку становить 50 — 60 %. Середні показники інтенсивності відкладання яєць є орієнтиром контролю за продуктивністю батьківського стада.

Середньорічна несучість м'ясних курей — 130 — 150 шт., виводимість інкубаційних яєць — 85 %, вивід молодняку — 82, збереження молодняку та дорослої птиці — 98 %. На отримання 10 яєць витрачається менше ніж 3 кг корму.

До 60 — 64-тижневого віку несучість курей знижується до 30 %, і стадо можна вибраковувати повністю. Проте з метою подовження строків експлуатації курей спричинюють примусове линяння. Так,

різкою зміною режимів освітлення, годівлі й напування, спричиняють стрес, який і зумовлює другий цикл несучості.

Світловий режим для утримання курей м'ясних порід

Вік птиці, тижнів	Тривалість світлового дня, год, хв	Освітленість, лк	Вік птиці, тижнів	Тривалість світлового дня, год, хв	Освітленість, лк
19 - 22	8.00	10	33 - 34	15.30	25
23	10.00	20	35 - 36	16.00	25
24	10.00	25	37 - 38	16.30	25
25	12.00	25	39 - 40	17.00	22
26 - 28	14.00	25	41 - 42	17.30	25
29 - 30	14.30	25	43 - 60	18.00	55
01 - 32	15.00	24			

Дорослу птицю батьківського стада можна утримувати в кліткових батареях типу КБР-2, КБН-1, КБМ-2, 2Б-3, БКН-3А, що дає можливість збільшити поголів'я курей в 2 — 2,5, виробництво інкубаційних яєць — в 2 рази, значно знизити витрати корму, підвищити продуктивність праці. При цьому також спостерігають високі несучість, якість яєць, заплідненість та вивід курчат.

Оптимальний вік переведення ремонтного молодняку в кліткові батареї для батьківського стада — 17 тижнів. У кожній клітці розміщують 27 голів (24 курки і 3 півні). Статеве співвідношення 1 : 8; щільність розміщення — 11,5 голови на 1 м² площі; фронт годівлі — 13 см на 1 голову, при цьому використовують жолобкові годівниці. Температура повітря в холодний і перехідний періоди року має бути 16 — 18 °С за вологості 60 — 70 %; освітленість — 20 — 30 лк.

У разі утримання батьківського стада в клітках застосовують штучне осіменіння, що дає можливість зменшити в 4 — 5 разів кількість півнів і збільшити на 10 % поголів'я курок.

Батьківське стадо бройлерів утримують також на сітчастій підлозі, використовуючи при цьому різні типи приміщень. У них розміщують комплекти обладнання КМК-12Б або КМК-18Б. Годівля, мікроклімат у пташниках, статева структура стада, обслуговування курей у разі утримання на сітчастій підлозі подібні до тих, що й для утримання на глибокій підстилці. Проте на сітчастій підлозі щільність розміщення курей батьківського стада менша — 8 голів на 1 м² підлоги.

За даними проведених досліджень, найкращі результати отримують за утримання батьківського стада в секції, 60 % площі якої зайнято сітчастою підлогою, а 40 % — глибокою підстилкою, що запобігає наминам на кінцівках і підвищує заплідненість яєць.

Годівля курей батьківського стада. Їх годують розсипними комбікормами, 100 г яких мають містити: обмінної енергії — 1130 кДж (270 ккал), сирого протеїну — 16 г, клітковини — 5,5, кальцію — 2,8, фосфору — 0,7, натрію — 0,3 г, усі незамінні амінокислоти й мікро- добавки. Годувати комбікормом з таким умістом поживних речовин починають із 23-тижневого віку, що сприяє швидкому збільшенню несучості без негативних наслідків для дорослої несучки. Норму годівлі для м'ясних курей батьківського стада, яких утримують у клітках, зменшують на 20 % порівняно з такою для птиці, яку вирощують на глибокій підстилці. Впродовж усього періоду утримання курей доцільно використовувати комбікорми, в яких уміст поживних речовин у 100 г однаковий, а норми надходження поживних речовин в організм птиці регулюють кількістю заданого корму. (1 Потреба корму на одну голову за добу коливається від 130 до 160 г і залежить від рівня обмінної енергії, несучості, живої маси птиці, температури навколишнього середовища. Влітку рекомендують згодовувати 140, взимку — 150 г корму. В разі годівлі курей розсипними комбікормами з розрахунку 155 г на одну голову за добу півнів додатково не підгодовують.

Заплідненість яєць за такої годівлі досягає понад 90 %, виводимість — 80 - 85 %. Якщо курей утримують на глибокій підстилці, то рекомендують щодня (орієнтовно о 14 год дня, коли основна маса курей уже знесла яйця) в підстилку розкидати зерно вівса з розрахунку 10 г на одну голову. Це сприяє інтенсивнішому руху птиці, розпушенню нею підстилки, паруванню курок із півнями.

Кури батьківського стада виявляють високу продуктивність за годівлі комбікормами, де кукурудза становить 20 - 40 %, та комбікормами, в складі яких є пшениця й ячмінь. Для забезпечення високої продуктивності у комбікормах для несучок має бути 2 - 5 % рибного і 5 - 8 % люцернового борошна.

Останнім часом особливу увагу приділяють скороченню потреби в кормах тваринного походження в раціонах дорослих курей. Використання у годівлі несучок комбікормів, де 70 % протеїну тваринного походження замінено соєвим шротом чи борошном, забезпечило високу інтенсивність несучості (понад 60

%), зниження вартості 1 т комбікорму, витрат кормів на 10 яєць до 2,5 кг, підвищення виводу молодняку до 84 %. Проте такі комбікорми потребують обов'язкового збагачення вітамінами В2 і В12 та метіоніном відповідно до норми.

Для отримання інкубаційних яєць важливим є забезпечення вітамінного живлення курей. Його рівень визначають за вмістом вітаміну А, каротину та вітаміну В2 у жовтку яєць. Норма вітаміну В2 у комбікормах для несучок становить 4 - 6 г на 1 т. Стоншення шкаралупи й знесення безшкаралупних яєць, ожиріння та інші порушення в обміні речовин є наслідком нестачі в комбікормах кальцію і вітаміну В3, що спричинює різке зниження несучості або навіть повне її припинення.

Значною мірою на відтворну здатність курей впливає добавка до комбікормів вітаміну В12 (25 мг/т). Його нестача знижує вивід молодняку, курчата погано ростуть, у них пухнуть суглоби, спостерігається м'язова дистрофія і як наслідок цього збільшується падіж.

3. Особливості утримання с.-г. птиці.

Способи утримання птиці Існує дві системи утримання птиці: вигульних і безвигульного.

При вигульній системі кури розташовуються в пташнику на сідалах або на сітчастих (планчатий) підлогах з використанням обмежених (огорожених) або неогорожених вигулів.

При безвигульного утримання птах постійно міститься в закритих приміщеннях: у клітинах, на підлозі з глибокою незмінюваній підстилкою або без неї - на сітчастих або планчатий підлогах.

Підлогове утримання з використанням вигулів дає можливість птахові постійно перебувати в активному русі, піддаватися ультрафіолетовому опромінюванню сонячними променями, вдихати свіже повітря. Все це забезпечує нормальний обмін речовин в організмі, зміцнює здоров'я, сприяє стійкості до захворювань, продовжує господарські терміни використання птиці. Крім того, від птиці, що користується вигулу, отримують продукцію більш високої якості. Яйця такої птиці відрізняються більш повним змістом комплексу вітамінів, мають хороші інкубаційні якості; з них отримують кондиційний добовий молодняк з високими життєвими задатками: він краще зберігається і розвивається.

Більш інтенсивним способом утримання курей вважається клітинне: у три-чотири рази збільшується рівень використання виробничих площ; повніше витримуються санітарно-гігієнічні вимоги, що дозволяє отримувати чисте яйце. Полегшується і спрощується догляд за птицею і контроль за її станом: її легко можна дістати з клітки і оглянути. Кліткове утримання вимагає менших витрат кормів на виробництво яєць та отримання приростів.

Але такий зміст має і свої негативні сторони: через обмежені можливості рухатися коротшають терміни продуктивного використання птиці, знижується стійкість до впливів навколишнього середовища, птах частіше піддається стресових факторів.

Найбільш доступним методом є утримання курей у присадибних господарствах на глибокій незмінюваній підстилці.

Перевага глибокої підстилки полягає в тому, що в її товщі проходять біологічні процеси з виділенням тепла. У результаті життєдіяльності мікроорганізмів температура в ній підвищується до 32 ° С і вище, що дозволяє при невеликих морозах у зимовий час не опалювати приміщення. Глибока підстилка знешкоджує патогенну мікрофлору пташника, затримує розкладання посліду. У ній же синтезується вітамін В12.

Зміст курей на глибокій підстилці вимагає попередньої підготовки підлог пташника. На сухій утрамбований глиняну долівку спочатку посипають вапно (пушонку) з розрахунку 0,7-1,0 кг на 1 м². Потім вистилають підстилковим матеріалом шаром 10-15 см. У процесі експлуатації, за незначного наповнення послідом, підстилку ворують вилами і підсипають свіжу, доводячи її товщину до кінця зимового утримання до 20-25 см. [4]

Як підстилкового матеріалу використовують подрібнені стрижні кукурудзи, просяну, рису, гречану, соняшникове лушпиння, солом'яну різання, деревна тирса і дрібні стружки, сухий осінній опалий лист дерев. Доброю підстилкою для птиці є торф. Його можна використовувати як у чистому вигляді, так і в суміші з іншими підстилковим матеріалами.

Правильно закладена глибока підстилка повинна бути пухкою, сухий, мати високу вологоємність, низькою теплопровідністю.

Після підсипки свіжу підстилку ретельно перемішують зі старою, що сприяє її дозріванню. Для підстилки в теплих районах можна застосовувати крупнозернистий пісок шаром 15-20 см, періодично розпушуючи його.

Зміна глибокої підстилки проводиться раз на рік при заміні поголів'я.

У два-три рази можна збільшити кількість посадкових місць пташника при утриманні на сіткових (планчатий) підлогах. Їх виготовляють з рам шириною 1-1,5 м і довжиною до 2 м. На таку раму натягується і кріпиться крупноячеєчняя оцинкована сітка або дерев'яні планки. З нижньої сторони на відстані 30-40 см один від одного до сітчастої рамі прикріплюють поздовжні і поперечні планки, які утримують снетков від розтягування. Готові рами встановлюють вздовж стіни на підставки висотою 40-80

см від підлоги. Якщо підлога в пташнику дерев'яний, під рамами його оббивають листами оцинкованого заліза або виготовляють піддони - короби для збору посліду.

У присадибних пташниках можна використовувати і більш прогресивну інтенсивну систему клітинного змісту. Виробництво кліткових батарей для особистих господарств та дрібних фермерських господарств освоєно заводами.

Клітинна батарея КНІ призначена для утримання 20 курей-несучок, розділена на 4 секції - по п'ять курей у кожній. Її розміри: ширина 182,6 см, глибина 63 см і висота 60 см. Каркас клітини виготовлений з металевго куточка, сторони обтягнуті оцинкованою сіткою. На передній стінці клітини встановлена годівниця. Желобовая напувалка проходить всередині клітини у верхній частині уздовж всієї її довжини. Односхилий сітчастий полік з передньої сторони виконаний у формі жолоба, куди скочуються курячі яйця.

Клітини встановлюються на підставки з деками вниз. Їх можна блокувати у яруси, при цьому листи верхніх ярусів встановлюються на даху нижніх. В експлуатації ці клітини показали високу надійність і ефективність.

Несучість курей в окремі періоди вмісту в цих клітинах досягає 85% і більше з дуже незначною кількістю пошкодженої шкаралупи.

На вказаних підприємствах виготовляються й спеціальні клітини КБІ для вирощування 50-60 голів курчат до 100-120-денного віку. Клітка складається з двох секцій для 20-25 курчат у кожній. Принцип її конструкції подібний з клітиною для дорослих курей. Розміри клітки: довжина 182 см, ширина 90 см, висота 59 см. У перші 20-25 днів життя курчат клітку встановлюють у приміщення, що обігрівається. На початку вирощування до десятиденного віку для напування курчат використовуються вакуумні поїлки, згодом воду випоюють з желобових поїлок, які регулюються по висоті в міру росту курчат.

Клітинні батареї КБІ також можна блокувати у кілька ярусів. 1 - 2-х - ярусні батареї використовують в основному для утримання батьківського стада, а також при утриманні гусей, качок, індиків на відгодівлю. Для вирощування ремонтного молодняку та утримання птиці промислового стада в даний час використовують 4-х - 5-ти - ярусні батареї. За розташуванням ярусів батареї можуть бути каскадного і етажерочного типу; за кількістю голів у клітці - від 3 до 33. [10]

Комплект клітинних батарей "Урал"

Цей тип клітинних батарей випускає ТОВ "Уралтехномаш Плюс" в м. Новоуральське Свердловської області. Клітинні батареї мають трехетажерочную конструкцію, яка вмонтовується в стандартних двозальних будівлях розміром 18 x 96 м і включає 12 ліній, оснащених навісним бункерним кормороздатчиком, зі шнековим дозатором, стрічковим конвеєром пометоудалення, мікрочашечной системою напування.

Каркас батареї. Принцип модульної конструкції, що лежить в основі батарейних систем, дозволяє виробляти батареї корисною довжиною від 37,5 м і більше. Стабільна рамкова конструкція, зварена з спеціального профілю, забезпечує жорсткість, міцність і тривалу експлуатаційну надійність роботи всієї батареї.

Клинові з'єднання рам каркаса і поясів, а також з'єднання кронштейнів, що підтримують годівниці, дозволили зменшити використання кількості болтових з'єднань в 5 разів і збільшили монтажепрігодность батареї.

Стрічкова система пометоудалення. Конструктивне виконання батареї дозволяє використовувати ткану сітку з синтетичних монопіток номер 10 шириною 1185 мм виробництва ВАТ "Краснокаменський завод металевих сіток" або поліпропіленову стрічку німецького виробництва.

На кругових пометоуборочних стрічках, встановлених під клітинами, накопичується послід, який підсушується протягом двох діб за рахунок конвективного теплообміну, безпосередньо в батареї. Особливістю батареї є те, що привідні й натяжні барабани регулюються зміною настановних опор осей з обох сторін. Це дозволяє ефективно усувати сходу стрічки вправо або вліво і стабілізувати її положення при русі. Передбачена очищення стрічки, як із зовнішнього, так і з внутрішньої сторін.

Годування. Кормороздавальник бункерного типу, навісний, зі шнековим дозатором. Ємність бункера розрахована на видачу корму за один прямий і зворотний хід кормороздатчика вздовж батареї.

При годівлі птиці в перші дні її вирощування на стартовому ярусі, в бункері встановлюються заслінки в положення, що закриває надходження корму в шнеки, крім тих, які подають корм в стартовий ярус, а в годівниці стартового ярусу встановлюють вкладиші для зручності доступу до корму птиці.

Для батьківського стада передбачається використання спеціальної пластикової решітки, яку отримують з модифікованого поліпропілену розміром 458 x 458 мм і осередком 27 x 27 мм.

Полики в клітці. Легкознімні полики виконані з перфорованої металевго стрічки і на відміну від сітчастої конструкції виключають утворення "Наміна" у птаха.

Клітка. Розмір клітини 0,61 x 0,975 x 0,39 м. За рахунок достатньої ширини забезпечується вільний доступ птиці до годівниць і напувалок.

Система напування. Включає використання мікрочашечних поїлок, завдяки використанню клапанів спеціальної конструкції, виключається утворення нальоту солей на їх поверхнях. У системі напування регулюється розташування мікрочашек по висоті від 30 до 250 мм залежно від віку птиці. Вузол водопідготовки дозволяє очищати воду від зважених і механічних частинок розміром понад 100 мкм, омагнітити її, створити і підтримати необхідне для роботи системи тиск. Система забезпечена медикатором - пропорційним ін'єктором. дозволяє вводити воду суворо дозовані рідкі або водорозчинні препарати для лікування та імунізації птиці, а також для очищення і дезінфікація кліткового обладнання.

Подача води в мікрочашечні поїлки здійснюється за поліпропіленовим трубах квадратного і круглого перерізу. [15]

Переваги і недоліки кліткового утримання птиці

Великі птахофабрики не можуть дозволити собі перейти на підлогове утримання в рамках наявних у них площ, так як в цьому випадку вони одразу втратять в обсягах. Клітини розташовані компактно, а після переобладнання під підлогову технологію загальне виробництва м'яса птиці знизиться на 30-40% ". Головна перевага клітини відображає показник виходу м'яса з квадратного метра. При клітинному устаткуванні він приблизно в два рази вище, ніж при підлоговому, оскільки на одному квадратному метрі можна розмістити більше птиці, ніж на підлозі.

Птахофабриці вигідніше працювати з клітиною. При розмірах корпусу 40 x 40 [кв. м] і підлоговому утриманні в такому приміщенні можна розмістити 32 тис. голів, а при клітинному утриманні і використанні триярусних батарей КП-8 виробництва "П'ятигорксельмаша" на тій же площі розміщуються 50 тис. птахів, або в півтора рази більше ". Вихід м'яса в одному підлоговому корпусі становить 57-60 т, кінцевий вага бройлера - 2-2,5 кг. А при клітинному варіанті "Рефтинская" отримує до 90 т м'яса, хоча кінцевий вага птиці нижче - 1,9 кг. Клітинна технологія також сприяє високому обороту (числу циклів життя птахів) і більшому виходу м'яса. У клітинах птахів забивають сім разів на рік, а в напольниками - тільки п'ять. Щорічний вихід м'яса теж різний - близько 380 кг / кв. м при клітинному змісті і 180 кг / кв. м - при підлоговому.

Друга перевага клітинної технології - санітарно-гігієнічне благополуччя. У клітці птах ізольована від контакту з підстилкою, яка є живильним середовищем для мікробів і кишкових паразитів. Всі відходи провалюються крізь ґрати, тому немає небезпеки зараження стада. У результаті застосовується менше ліків, які після забою зберігаються в м'ясі. Підлогове утримання - одна з передумов виникнення пташиного грипу, оскільки зараження легко передається через підстилку. У клітці ж існує автоматична система видалення посліду, а самі батареї ізольовані одна від одної. Тому навіть якщо не вдасться уникнути зараження, то епідемію все одно можна зупинити.

Опалювати одне клітинне приміщення "набагато дешевше", ніж п'ять підлогових, проте все залежить від устаткування. За енергоємності клітина [застарілої конструкції] споживає в півтора рази більше електроенергії, ніж підлоговий корпус, до того ж старе обладнання дозволяє розміщувати птицю тільки на одному ярусі, тому клітина стає невикідною. Інша справа - установка сучасного кліткового обладнання, того ж Big Dutchman: воно обов'язково окупиться виходом м'яса на квадратний метр.

При клітинній технології вирощування бройлерів у порівнянні з напольного жива маса птиці збільшується на 0,5 - 5,2%, забійний вихід - на 1,2 - 2,0%, вихід м'яса з 1 м² корисної площі пташника - в 3 рази, прибуток з 1 м² площі пташника - в 3,8 - 4,1 рази, рентабельність виробництва м'яса - на 8,3 - 10,8% при зниженні витрат корму на 1 кг живої маси на 7,3 - 10,7%, терміну вирощування птиці - на 2,5 дня і собівартості 1 кг м'яса - на 12,5 - 16,2%.

Недоліком кліткового обладнання є небезпека виникнення у птаха Наміна, а 5-7% бройлерів травмуються при вилові. Внаслідок цього м'ясо переходить у більш дешевшу категорію. Однак якщо продавати птицю не повною тушкою, а частинами, Наміна не мають значення, а частина з Наміним (як правило, грудна) переробляється у фарш. Оборотноість кліткового обладнання у два рази вище. Після кожного обороту підготовка до експлуатації кліткового обладнання (чищення, обробка біорастворами та дезінфекція) займає 14-16, а підлогового - всього 7-8 днів. І хоча вихід м'яса в клітинах вище, вони вимагають великих витрат електроенергії. Основним недоліком клітини багато птахівники називають високу вартість обладнання, майже в два рази перевищує ціну підлогового комплексу. Однак вибір типу змісту залежить не стільки від ціни обладнання, скільки від мети, яку ставить перед собою виробник м'яса птиці. Якщо він хоче отримувати більше м'яса з квадратного метра, то краще клітинне обладнання, а якщо переслідує якісні показники, то - напольниками. Клітинні батареї окуповуються за три - чотири, а підлогове обладнання - за два - два з половиною роки. При цьому клітина дає прибутку на 20% більше, ніж напольниками. [9]

Підлогове утримання і устаткування для нього

Підлогове утримання птиці використовується на багатьох птахофабриках і племінних заводах, які вирощують племінну птицю, батьківські форми першого і другого порядку з метою селекціонування і

отримання нових ліній і порід домашньої птиці з високими господарсько-корисними ознаками. Такі країни, як Австрія, Данія, Нідерланди і Канада, використовують підлогове утримання птиці з міркувань забезпечення гуманного ставлення до неї.

Підлогове утримання може бути на глибокій підстилці, на планчатий, сітчастих і підігріваються підлогах. При вирощуванні на підстилці, як підстилковий матеріал можна використовувати торф, тирсу, солому, соняшниковий лузгу, подрібнені соняшниковий стебла. Підстилка може бути яке змінюється в і незмінна, вологість її повинна бути не більше 25%, також не допускається вміст у ній патогенної і бактеріальної мікрофлори. Бажано на підлогу спочатку насипати вапно, а потім безпосередньо підстилку.

Підлогове обладнання складається з двох основних частин: лінії поїння та лінії годування. Лінії напування бувають ніпельні і желобкові, а лінії годування - спіральні і ланцюгові. Комплектація підлогового обладнання в залежності від розміру пташника і виду птиці.

Пристрій. Лінія годування для птиці є кормопровод, що складається з труб і знаходиться в них гнучкого шнека / спіралі /; труби з'єднані між собою за допомогою хомутів, на початку лінії до них приєднаний бункер для прийому корму. В кінці кормопровода встановлений електропривід, що забезпечує обертання спіралі. Спіраль одним кінцем закріплена до валу електроприводу, а іншим кінцем кріпиться до валу опори, встановленої за бункером. При обертанні спіралі корм переміщується від бункера до кінця кормопровода. По всій довжині кормопровода в трубах зроблені отвори для видачі корму в бункерні годівниці, встановлені під цими отворами. Годівниці кріпляться до труб хомутами. Наприкінці лінії кормопровода встановлена кінцева годівниця, що відрізняється від інших годівниць тим, що в ній встановлений пристрій, що вимикає привід при заповненні кінцевої годівниці кормом. Вона також відрізняється способом кріплення до труби.

Обсяг корму, засипали в годівниці, може регулюватися за рахунок збільшення або зменшення зазору між піддоном годівниці і склянкою, через який подається корм (поворотом годівниці). Регулювання здійснюється в межах 350 ... 900 р. Один оборот годівниці збільшує або зменшує дозу корму на 50-60 р.

Корм в бункери ліній годування подається з транспортера через спускні телескопічні рукави, за допомогою яких можна регулювати обсяг завантаження в бункери корм, опускаючи або піднімаючи нижню частину спускного рукави. Для запобігання попадання птаха в бункер на нього встановлюється сітчасту огорожу.

В лінію годування входить система підвіски, за допомогою якої відбувається регулювання ліній годування по висоті. Система підвіски кріпиться до стельових перекриттях будівлі і складається з тяг, канатів, блоків і лебідки з ручним або електроприводом. Лебідка встановлюється в середині лінії годування, на барабан лебідки кріпиться основний тяговий канат діаметром 4,6 мм, що простягається в обидва кінці пташника і проходить через кінцеві блоки. До тягового каната, за допомогою затискачів, кріпляться канати діаметром 2 мм і довжиною 3 м, з кроком 3 м. Канати проходять через проміжні блоки і за допомогою гаків, закріплених на їхніх кінцях, підтримують лінію годування на потрібній висоті.

Робота лінії годування. При включенні транспортера корм через спускні рукави надходить у бункери ліній годування. У спускному рукаві, встановленому на останній лінії годування, є пристрій, що вимикає подачу корму при заповненні бункерів кормом. Після заповнення бункерів кормом включаються приводу ліній годування й корм подається в годівниці до тих пір, поки не заповнить всі годівниці та кінцеву в тому числі, після чого спрацьовує вимикаючий пристрій, встановлений в останній годівниці.

Для бройлерів і ремонтного молодняку встановлюється або спіральний, або ланцюгової кормороздавальник, а для батьківського стада встановлюється одна лінія спірального кормороздатчика (для півнів) і ланцюгової кормороздавальник (для курей) або спіральні кормороздавачі для курей і півнів.

Обладнання для утримання курей Обладнавши пташники, необхідно враховувати такі критерії, як найменші економічні заходи, простоту в обслуговуванні і дотриманні ветеринарно-санітарних вимог в експлуатації. До обладнання пташників відносять - сідала, гнізда, поїлки, годівниці.

Ловчая клітина призначена для вилову курчат та курей. Стандартні розміри клітини 120x75 см, ширина її повинна бути менше ширини дверей пташника, висота - близько 55 см.

Сідала відрізняються по конструкції в залежності від віку птиці, пристрої пташника. Їх можна зробити знімними з рейок перетином 10 x 3,8 см, що дозволяє їх знімати під час очищення підлоги від посліду. У пташниках з використанням глибокої незмінюваній підстилки можна влаштувати сідала у вигляді шатра. При цьому планки прибивають на різному рівні, що дозволяє розміщувати птицю з двох сторін на різному рівні. Зручність таких сідала полягає в тому, що їх можна переставляти всередині пташників, а також на вигули для відпочинку птиці вдень. Верхня частина планки сідала повинна бути закругленою.

Недостатня кількість і неякісне виконання сідала призводять до масовий захворювань ніг і органів яйцеобрання у курей. в пташниках обладнають сідала з розрахунку на одну голову.

Гнізда. З урахуванням біологічних і фізіологічних особливостей птиці в приміщенні для курей повинні бути передбачені гнізда. Вони необхідні для того, щоб яйця після знесення були чистими і неушкодженими. Бій, насічка яєць, які спостерігаються в деяких пташниках, в певній мірі залежать від кількості та якості гнізд, підстилкового матеріалу в них. Гнізда - невід'ємна частина пташників для дорослої птиці, що несе яйця. При їх відсутності або поганому обладнанні кури звикають нести яйця на підстилці і у них може виникнути звичка розкльову і поїдання яєць, розкльову клоаки, а також схильність до насиджування. Гніздовий ящик звичайного типу роблять із дощок, фанери, оргалита та іншого відповідного матеріалу. Рівень розміщення гнізд над підлогою має становити не менше 30 см і мати злітну планку перетином 5x2 см, що знаходиться в 10 см від входу в гніздо. Причому гнізда розміщують так, щоб у них не попадало пряме світло. На п'ять курей повинно бути одне гніздо, тому при наявності великої кількості курей у пташнику встановлюють ящики у вигляді батареї. В середині гніздо вистилають підстилковим матеріалом, соломною, сіном, тирсою. Пол гнізда можна зробити сітчастим. Для племінного обліку кількості знесених яєць існують особливі гнізда-пастки, у яких є двері, що закривається за куркою після її заходу в гніздо.

У цьому випадку птахівник після знесення яйця куркою виймає її з гнізда, а на яйці зазначає дату знесення та номер несучки.

4. Тип і способи годівлі птиці

Залежно від технології підготовки кормів до згодовування розрізняють сухий, вологий і комбінований способи годівлі.

При сухому способі годування птиці згодовують повнораціонний комбікорм в розсипний або гранульованому вигляді. Згодовування сухих кормів дає можливість повністю механізувати роздачу кормів, а це в свою чергу значно підвищує продуктивність праці, культуру виробництва.

При вологому способі годування концентровані корми зволожують обратом, молочною сироваткою, м'ясним бульйоном, водою. Для годівлі використовують також подрібнені зелені і соковиті корми. Аналіз практичного досвіду такого способу годування показує, що зволоження корму сприяє кращому засвоєнню поживних речовин. За вартістю такий раціон зазвичай дешевше, оскільки це часто використовують відходи різних технічних виробництв і місцеві кормові засоби, собівартість яких нижче вартості повнораціонного комбікорму.

Недоліком же такої годівлі є те що він вимагає дотримання підвищених вимог до гігієни годування. При цьому необхідно строго регулювати, разову дачу корми так, щоб весь корм птах поїдала повністю протягом 30-40 хв. Більш тривале перебування вологою мішанки в годівницях призводить до її закисання і розвитку небажаних мікробіологічних процесів, що особливо в літній період призводить до виникнення у птаха шлунково-кишкових захворювань, підвищенню небезпеки розвитку патогенної мікрофлори.

Курчат годують часто - 5-6 разів на добу, дорослих курей - два рази, причому в зимовий час їм необхідно згодовувати зерно на ніч, так як воно поволі перетравлюється.

Основні правила гігієни годівлі птиці наступні. Зерно в сухому вигляді давати в суміші з іншими кормами небажано, оскільки кури звикають до споживання зерна і залишають решті корм нез'їдені.

Корм повинен бути свіжим, не затхлим, не кислим. Якщо у свіжості корму не впевнені, то краще його проварити. Після згодовування птиці м'якого вареного корму годівниці необхідно очистити від залишків корму і помити. Це особливо важливо в літній час, щоб попередити порушення функції кишечника. Вранці краще давати м'який корм - суміш борошна, вареної картоплі, кормових буряків, ввечері - зерносуміш.

До м'якому корму бажано додавати невелику кількість речовин, що містять кальцій, макро- і мікроелементи і ін, наприклад, порошок гашеного вапна, товчену яєчну шкаралупу, черепашку, подрібнену кістку.

Біля пташника бажано мати невеликий горбок із гравію, змішаного з піском, вапняком. Для роздачі зеленого корму необхідний зробити годівницю у вигляді ящика, у якого стінки, представляють собою крупноячеюстою сітку, через яку кури скльовують корм. Така годівниця попереджає розкидання зелені, її затоптування.

Великі корнеклубнеплоди і капусту підвішують на цвях, вбитий у стінку пташника, що підвищує гігієну їх згодовування.

Усі корми тваринного походження, які не пройшли теплову обробку, перед згодовуванням необхідно проварювати для знищення патогенної та умовно патогенної мікрофлори. Однією з біологічних особливостей курей є здатність до поїдання власного посліду (близько 1,5 г на день), тому краще коли послід птах скльовує з підстилкою (торфом, соломною).

Згодовуючи корми тваринного походження (м'ясо тварин, рибу), їх бажано перевіряти на відсутність гострих кісток, які можуть призвести до прориву шлунка та загибелі птиці. [12]

Поїлки. Чиста питна вода в достатній кількості забезпечує нормальну функцію, органів травлення, хорошу яєчну і м'ясну продуктивність. Існують різноманітні конструкції поїлок.

Напування птиці вручну можливо на невеликих товарних фермах при обмеженому поголів'я. Для цього використовують невеликий ящик, перевернутий догори дном, в якому зроблено отвір під відро або іншу ємність, що має форму конуса. Краї відра підносяться над рівнем дна ящика на 30 див. Курка злітає на ящик під час напування. Така система попереджає розбризкування води навколо поїлки, підстилка залишається сухою, вода менше забруднюється послідом.

Дуже зручні невеликі дерев'яні коритця або половина азбесто-цементної труби, розрізаної вздовж, у якій краю закриті шматками щільно підігнаних вкладишів або зацементовані. Перед установкою таку поїлку потрібно перевірити на герметичність. На неї зверху надягають сітчасту огорожу, щоб птах не забруднювала воду. Для курчат в якості поїлки використовують скляні банки, які заповнюють водою і встановлюють в - перевернутому вигляді на скляному, пластмасовому керамічному піддоні. Для курей такі поїлки непридатні, тому що птах їх часто перевертає.

При наявності водопроводу можна підвести подачу води до бачка з кульовим перемикачем або поплавковим регулятором. Дно поїлки встановлюють на висоті 25 см від спини курки. При застосуванні баків на підставках вони повинні перебувати на висоті не більше 45 см від пода, У спекотні літні місяці птиця повинна постійно бути забезпечена водою. Нестача води у продуктивних курей часто призводить до появи жовткової перетонітов.

Годівниці. Основні вимоги, які пред'являються до годівниць: корм повинен бути чистим, не забруднений послідом і підстилкою. У годівниці відкритого типу кури залазять з ногами, забруднюють і розкидають корм; який потрапляє в підстилку і втрачається. Щоб цього не відбувалося до годівниць приробляють бортики, вертушки. В даний час годівниці випускають з пластмаси, що покращує можливість їх очищення, дезінфекції.

У зимовий час птахівник не кожен день може відвідувати пташник, тому в таких випадках необхідно передбачити бункерну або підвісну самогодівницю, розраховану на розсипання корму в міру його склевивання нова порція надходить ш годівницю.

Недоліками в конструкції таких самокормушек є злежування корму в бункері і відсутність подачі в піддон. Щоб цього не відбувалося, бічні стінки бункера необхідно робити у підстави ширше, ніж вгорі.

Годівниці встановлюють так, щоб дно було трохи вище спини курей. Це попереджає розкидання корму, крім того, годівниці повинні мати обмеження. На 100 курей необхідно мати чотири підвісних годівниць. Крім основного обладнання, в пташнику слід обладнати пісочні ванни, клітки для відсаження птиці, ящики для її перевезення, а також для укладання яєць.

Розташування обладнання та інвентарю зазначено в проектах пташників. Основним обладнанням для обігрівання пташників (циплятників) є опалювальні системи і грілки, годівниці, а також поїлки. У пташниках для дорослої птиці та молодяку необхідно мати ларі для сухих кормів, корита для приготування вологих мешанок, ширми і ловчі ящики.

Годівля курок-несучок. Із моменту початку відкладання яєць ремонтний молодняк поступово переводять на комбікорм дорослих курок-несучок. Спочатку 25 % раціону замінюють раціоном дорослих курей, потім 50, 75 %, із четвертого тижня повністю переходять на годівлю комбікормом для дорослих курей.

Потреба курок-несучок у поживних речовинах змінюється залежно від їх віку, рівня продуктивності, фізіологічного стану, що зумовлює застосування фазової годівлі. В її основу покладено співвідношення в раціонах кількості обмінної енергії та протеїну. Розрізняють три фази (періоди) продуктивності курок-несучок: 150 — 300 днів, 301 — 420; 421 і більше.

У першу фазу у курок швидко підвищується несучість з одночасним збільшенням живої маси. В цей період передбачається максимальна кількість поживних речовин. У 100 г комбікорму має бути: обмінної енергії — 1130 кДж, сирого протеїну — 17 %, енерго- протеїнове відношення — 665.

Упродовж другої фази для курей характерні висока продуктивність і відносно стабільна жива маса. Рівень протеїну в комбікормі знижують у цей період до 16 %, а калорійність раціону залишають такою, як і в першу фазу. Енерго-протеїнове відношення становить 708.

У третю фазу продуктивності несучість курок знижується, обмінні процеси змінюються так, що здатність організму до відкладання внутрішнього й підшкірного жиру підвищується. В цей період у раціоні зменшують рівень обмінної енергії до 1047 кДж, а кількість сирого протеїну доводять до 14 %. Енерго-протеїнове відношення досягає 745. У разі фазової годівлі курок-несучок забезпечують поступовий перехід від одного раціону (або комбікорму) до іншого, запобігаючи кормовому стресу.

На виробництві впроваджують вологий, комбінований та сухий типи годівлі курок-несучок. За вологого останніх годують тільки мішанками, які готують на збираному молоці, рибному чи м'ясному бульйонах. Такий тип годівлі використовують у господарствах із різною формою власності.

У разі застосування комбінованого типу годівлі птиці дають подрібнене або ціле зерно і мішанки.

Сухий тип найпрогресивніший, оскільки в годівлі курок-несучок використовують кормосуміші й комбікорми. Його широко застосовують у великих спеціалізованих підприємствах.

Для годівлі курок-несучок використовують різні корми: зернові, зерновідходи, відходи олієекстракційного виробництва, корми тваринного походження, трав'яне борошно, технічний жир, мінеральні підкормки.

(1 У структурі раціону або кормосуміші вони становлять, %: зернові — 60 — 65, зерновідходи — 5 — 8, макуха, шрот — 8 — 10, дріжджі сухі — 3 — 4, тваринні корми — 6 — 8, трав'яне борошно — 3 — 6, технічний жир — 3 — 5, мінеральні підкормки — 7 — 9. Крім кормових інгредієнтів, до раціонів птиці вводять лікарські препарати, ферменти, антиоксиданти та ін.

Найкращим кормом для курок-несучок кліткового й підлогового утримання вважають повнораціонний комбікорм, основним джерелом енергії якого для птиці є зернові злакові (пшениця, кукурудза, ячмінь). До цінних білкових кормів належать рибне борошно, соя, макуха соняшникова, горох, дріжджі кормові, люцернове борошно. Мінеральну повноцінність комбікормів забезпечують введенням до їх складу комплексу мінеральних добавок. Найціннішими підкормками є гравій, черепашки, вапняк. Вітамінну повноцінність раціону для курок-несучок забезпечують введенням добавок синтетичних вітамінів.

Середня стандартна кількість корму на несучку впродовж року має бути 110 г на добу. Ця величина коригується з урахуванням віку, породи та несучості. За вільного доступу до корму кури схильні до переїдання, що призводить до відкладання великої кількості внутрішнього жиру та зниження продуктивності. Тому рекомендується дозувати добову даванку корму. Існує кілька методів обмеженої годівлі несучок, але найсприятливішим є кількісне обмеження — скорочення часу доступу до корму, годівля через день або з одним днем на тиждень без корму чи зменшення його кількості на 10 — 30 %.

Економічно доцільний строк використання несучок — 12 міс (511 — 518 днів). Його подовження можливе за примусового линяння. Цей технологічний прийом забезпечує дружнє линяння всіх курок у стаді за 7 — 8 тижнів і досягнення ними 50 % продуктивності через 8 — 9 тижнів після завершення використання в першому періоді.

Складання раціонів для птиці Чим різноманітніше набір компонентів, що входять в раціон для птиці, тим він повноцінніше. Особливо гарні результати при вирощуванні птиці можна отримати при згодовуванні декількох видів зерна.

Зразкова норма потреби курки в кормах на рік становить: 36 кг зерна, 4 - кормів тваринного походження, 2 - мінеральної добавки, 9 - соковито-вітамінних, 3,5 кг дріжджів, 100 г 120 г риб'ячого жиру.

Потреба в кормах залежить від конкретних умов утримання птиці, навколишнього середовища.

Курка-несучка має велику потребу в кальції, тому що шкаралупа яйця на 95% складається з чистого кальцію: Ця потреба залежить від продуктивності курки. У середньому за рік курка масою 1,5 кг при несучості 250 яєць утворює 15 кг ячної маси, з якої 1,5 кг доводиться на ячну шкаралупу.

Корм в. Після виведення у курчат джерелом води та харчування в перші години життя є залишковий жовток, який розсмоктується через 5-7 днів. Незважаючи на наявність залишкового жовтка, необхідно, як можна раніше, приступити до годівлі, щоб курчата не почали скльовувати підстилку, послід, що може призвести до захворювань кишечника.

У перше годування курчатам дають дроблену і просіяну через дрібне сито кукурудзу, пшоно, ячмінну крупу, пшеничні висівки, мелкорублене круті яйця. З 3 - 5-денного віку до раціону вводять макухи (соевий, соняшковий), сухі тваринні корми (рибне борошно), кормові (гідролізний) дріжджі, мінеральні корми у вигляді дрібнопорізаної або тертого крейди, мушлі.

До 30-денного віку до раціону курчат вводять корми, відсіяні від оболонки. З 2-місячного віку їх поступово привчають до поїдання цільного зерна. Просо згодовують з 10-15-денного віку. В окремих годівницях постійно тримають крупнозернистий пісок.

Слабких, відсталих у рості курчат відкидають і забезпечують кращими кормами. Необхідно постійно стежити, щоб з перших днів усі курчата наїдалися досхочу і були з наповненими зобиками що встановлюють їх промацуванням вибірково по окремих групах.

Недостатня кількість протеїну тваринних кормів можна заповнити шляхом підвищення засвоюваності протеїну рослинних кормів. Для цього при утриманні курчат на глибокій підстилці доцільно згодовувати концентрат вітаміну B2.

У комбікорм для курчат слід додавати мікроелементи та вітаміни. Їх необхідно ретельно змішувати з кормом. Для цього такі підгодівлі спочатку додають до невеликої кількості корму, потім норму поступово збільшують. [6] курчата з 3-5-денного віку необхідно давати гравій, який не є мінеральною підгодівлею, але для птиці він необхідний, так як його наявність у м'язовому шлунку сприяє перетиранню кормів, сприяє кращому перетравленню поживних речовин і підвищує використання кормів на 20 - 30%.

Під гравієм розуміють мелкороздробленної мінерали або камінчики різного складу. Для птиці краще кварцові або гранітні камінчики, іншого складу гравій швидко руйнується в шлунку і виділяється з послідом. Оптимальний розмір часток гравію для курчат до місячного віку-1-2 мм, 1-3-місячного-3-4 мм, 3-5-місячного віку - 4-5 мм, для дорослих курей - 5 - 7 мм. Не рекомендується давати курчатам замість гравію пісок, так як це може викликати розлад травлення. Крім того, пісок перемішується з послідом, прилипає до ніг курчат у вигляді брудних кульок на пазурах.

При вирощуванні курчат необхідно здійснювати контроль за їх розвитком. Для цього курчат у кількості не менше 50 голів відбирають і зважують один раз в 10 днів.

Курчата м'ясних порід відрізняються високою швидкістю росту і вимогливістю до кормів, тому в їх раціон бажано додавати кормові дріжджі (до 5%), мелясу (1-3%) які необхідні для збагачення вітамінами групи В. Як білкових джерел корму використовують макухи, шроти (до 15-20%), а також рибну і м'ясо-кісткове борошно (3-5%).

Корм в м'ясних порід курей (бройлерів) у зв'язку з особливостями їх росту та розвитку поділяють на три періоди: з 1-4-денного віку - передстартовий раціон, з 5-28-денного - стартовий і з 29-56-денного - фінішний. Перший з них повинен містити легкокорозчинні поживні речовини, другий - біологічно активні і третій - забезпечувати підвищеним вмістом обмінної енергії.

Бройлер повинен споживати щодня таку кількість корму (за об'ємом): в перший тиждень - 12-15 г, в другий - 20, в третю - 40-45, четверту - 60-65, п'яту 75-85, сьому - 90-100, у восьму тиждень - 100-110 г на добу, що дає можливість досягти живої маси 1500-1700 г при витраті корму 2,2-2,5 кг на 1 кг живої маси.

Складання раціону для курей несучок. Вранці курам дають Уз добової норми зерна, через 2 год - вологі мішанки. На ніч також згодовують зерно, в холодну пору його дають у великій кількості. Суху борошняну суміш, мінеральні корми ставлять в окремих годівницях і досипають в міру необхідності. У суху борошняну суміш повинні входити такі компоненти (%): кукурудза жовта - 40, ячмінь - 20, висівки пшеничні - 10, соняшниковий макуха - 10, дріжджі гідролізний - 3, борошно рибна - 5, борошно м'ясо-кісткове - 5, борошно Конюшинову -3, черепашка - 2, борошно кісткова 1,5, сіль - 0,5.

Рекомендуються наступні кормові суміші для курей (на одну голову в суши), зерно - 65, борошняна суміш - 40, варену картоплю 40, макуха - 10, суха кропива - 7, свіжа зелень 7 - крейда, черепашка та інше - 4,5, подрібнені кістки, борошна кісткова - 1,5, сіль - 0,5, кисле молоко, обрат - 50, боєнских обходи - 20.

При годівлі курей у фермерських господарствах, де немає можливості забезпечити птицю високоякісними кормами, широко використовують корми, вироблені всередині господарства (коренеплоди, бадилля, відходи від переробки фруктів, овочів; для зимового періоду заготовляють сіно гарної якості, силос, гілковий корм). [7]